

Strateško predviđanje i budućnost ranog djetinjstva u doba nakon pandemije bolesti COVID-19

- ▷ *Pandemija snažno utječe na obitelji, ali otvara politički prostor za nove ideje.*
- ▷ *U strateškom predviđanju razmatraju se buduće mogućnosti i daljnji koraci.*
- ▷ *U izvješću s kraja 2019. predviđa se stanje sektora odgoja i obrazovanja u ranom djetinjstvu za deset godina.*

Koje će posljedice u narednim godinama pandemija bolesti COVID-19 imati na djecu i obitelji? Skrbnicima koji strahuju od gubitka prihoda moglo bi biti teže odgovarati na potrebe njihove djece. Osim toga, moglo bi se dodatno narušiti povjerenje u državne institucije, o čijim socijalnim uslugama ovise mnoge obitelji. Naposljetku, ograničene mogućnosti putovanja do mjesta pružanja socijalnih usluga mogle bi pogoršati postojeće nejednakosti.

Joe Waters

suosnivač i glavni izvršni direktor organizacije Capita
Greenville, Južna Karolina, SAD

Međutim, promjene koje je donijela pandemija otvorile su politički prostor za ubrzanje napretka i uvođenje novih rješenja. Moja organizacija Capita u sada već dvogodišnjem partnerstvu sa zakladom KnowledgeWorks primjenjuje pristup 'strateškog predviđanja' kako bismo prepoznali društvene promjene na globalnoj razini i predvidjeli posljedice tih promjena na dobrobit djece i njihovih obitelji.

U listopadu 2019. objavili smo izvješće pod naslovom *Foundations for Flourishing Futures: A look ahead for young children and families* ('Temelji svijetle budućnosti: predviđanja u kontekstu djece i obitelji'). U njemu nastojimo predvidjeti pitanja koja će za deset godina utjecati na djecu diljem svijeta i nadahnuti donositelje odluka za rad u razdoblju nakon pandemije.

Cilj je strateškog predviđanja razmotriti buduće mogućnosti i potaknuti dionike u tom području na primjenu mogućnosti u budućem radu. U procesu strateškog predviđanja ispituju se pretpostavke, istražuju aktualna kretanja i kreativno razmatraju različita rješenja, pa i za buduće situacije koje nam se danas možda ne čine tako vjerojatnima.

Za potrebe našeg izvješća istraživački tim zaklade KnowledgeWorks prvi je put primijenio metodologiju strateškog predviđanja na sektor odgoja i obrazovanja u ranom djetinjstvu. Iz dosadašnjeg iskustva u izradi desetogodišnjih prognoza za sektor obrazovanja znali su da će za ovo izvješće trebati proučiti širi raspon literature i intervjuirati stručnjake iz većeg broja područja, uključujući pedijatriju, sociologiju, demografiju, odgoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu, javne politike, filozofiju i etiku u tehnologiji.

Artefakti budućnosti

U izvješću se utvrđuje pet okvirnih područja u kojima će se morati poduzeti mjere kako bi za djecu i njihove obitelji sljedeće desetljeće bilo što bolje:

1. **Zdravstvena statistika:** nove tehnologije i nove spoznaje o zdravlju u zajednici mijenjaju načine na koje procjenjujemo i podupiremo dobrobit djece i obitelji.
2. **Učenje u doba čestih promjena:** društvena i ekonomska nesigurnost i nova istraživanja o važnosti socijalnih odnosa utječu na pristupe ranom učenju.
3. **Nedostaci autonomije:** nova razmišljanja o autonomiji djece i sve dublje društvene nejednakosti stvaraju međukulturnu i međugeneracijsku napetost te povećavaju razlike među djecom u slobodi izražavanja.
4. **Promjene obiteljskih i društvenih struktura:** potporne strukture i izvori informacija mijenjaju se, a s njima i način na koji raznolike obiteljske zajednice donose odluke o odabiru resursa.
5. **Naglasak na skrbi:** novo stanje gospodarstva i zapošljavanja i starenje stanovništva stavljaju na kušnju društvene vrijednosti i strukture skrbi.

U kontekstu tih pet područja u izvješću se zamišljaju različiti 'artefakti budućnosti'. Tim idejama za budućnost želimo potaknuti sve na razmišljanje o tome trebamo li ih što brže ostvariti i s kojim ćemo se poteškoćama pritom suočiti. Kao primjer navodimo tri 'artefakta' opisana u izvješću.

'Pandemija nam je pokazala i koliko svjetsko gospodarstvo ovisi o dostupnosti skrbi za djecu, u domovima, vrtićima i školama.'

Kao prvo, zamislite oglas za radno mjesto 'pedijatrijskog urbanističkog planera'. Ta bi osoba pomagala službenicima i donositeljima odluka na razini grada ili općine da prenesu znanstvene podatke o dječjem razvoju i dobrobiti u prijedloge za razvoj javnog prijevoza ili oblikovanje javnih prostora.

Kao drugo, pokušajte zamisliti univerzalan program kućnih posjeta koji bi financirala država, ali bi ga provodio niz ovlaštenih subjekata – vladinih, neprofitnih, privatnih ili zdravstvenih – specijaliziranih za različita područja. Svaki roditelj mogao bi odabrati pružatelja usluge kućnih posjeta, a svaki pružatelj te usluge morao bi osmisliti kreativna rješenja za izgradnju povjerenja.

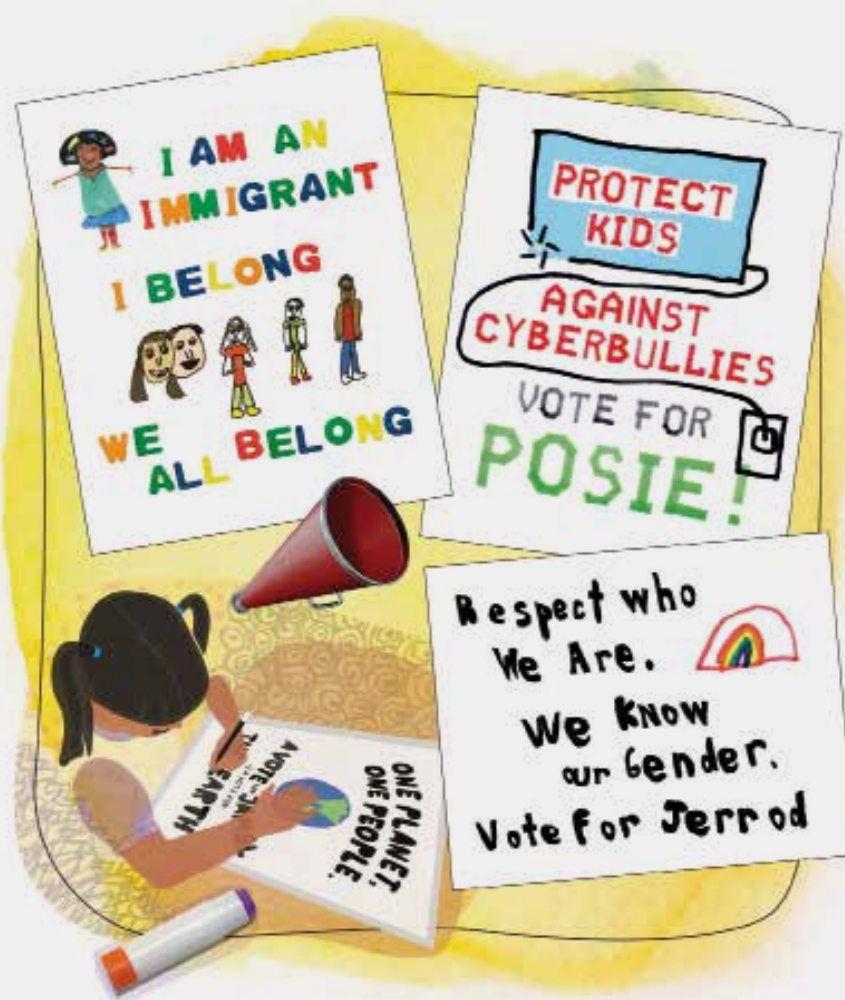
Kao treće, zamislite lokalna udruženja za pružanje skrbi, u kojima bi se stanovnici jedne zajednice okupili kako bi organizirali povoljno i fleksibilno pružanje usluga skrbi. Obitelji učlanjene u takvo udruženje međusobno bi uspoređivale svoje dnevne rasporede, potrebe za skrbi i mogućnosti plaćanja i tako zajedno pronašle rješenje koje najbolje odgovara svima, čak i ako to znači da ne bi sve obitelji plaćale isti iznos ili uložile jednako vremena. Odrasli koji imaju mogućnost raditi od kuće uskladili bi svoje rasporede kako bi na radne dane u smjenama brinuli za svoju djecu i djecu drugih članova. Osobe čije se radno vrijeme mijenja, mogle sa susjedima dogovoriti fleksibilna rješenja i kod njih ostaviti djecu na čuvanje.

Nove prilike u doba nakon pandemije koronavirusa

Kad bismo se nakon pandemije vratili na staro, to bi bila propuštena prilika. Ta nam je situacija donijela niz teškoća, ali i otvorila mnoga vrata. Na primjer, pokazala nam je da naši životi, na razini pojedinca, zajednice i globalnog stanovništva, ovise o zdravlju pojedinaca, zajednica i naroda na drugom kraju svijeta. U narednim godinama svoju ćemo djecu morati naučiti solidarnosti. To će biti dio budućih kretanja koja smo u organizaciji Capita nazvali 'revolucijom međuljudskih odnosa' (Capita, 2019., dostupno na internetu).

Artefakti budućnosti: dječja vijeća osnovana za promicanje građanskog angažmana i svijesti te za uključivanje dječjih potreba i mišljenja u donošenje javnih odluka

Tekst sa slike: Letci s natpisima: 'Ja sam imigrant, za sve nas ima dovoljno mjesta pod suncem', 'Zaštitite djecu od internetskog nasilja, glasujte za Posie!', 'Poštujte naše odluke. Mi znamo kojeg smo roda. Glasujte za Jerroda', 'Jedan planet, jedan svijet'.

Autorica: Julie Mader-Meersman

Nova iskustva s nastavom od kuće i na daljinu podsjetila su nas na važnost odgojno-obrazovnih djelatnika i pružatelja skrbi za djecu, kao i na hrabrost pružatelja zdravstvene skrbi. To je prilika da u gospodarstvima budućnosti navedena zanimanja učinimo privlačnima i visoko cijenjenima.

Pandemija nam je pokazala i koliko svjetsko gospodarstvo ovisi o dostupnosti skrbi za djecu, u domovima, vrtićima i školama. Budući da je koncept 'kapitalizma dionika' (Samans i Nelson, 2020.) sve popularniji, donositelje korporativnih odluka moglo bi se potaknuti da više uzimaju u obzir potrebe i brige svojih zaposlenika, dionika ili klijenata koji imaju djecu.

Primjer drugim zemljama može biti Finska, koja je svoj plan za razdoblje nakon pandemije izradila uz primjenu strateškog predviđanja. Projekt nacionalnog predviđanja proveden 2020. pomogao je Finskoj izraditi program za sljedeće desetljeće. Riječima istraživačke skupine za strateško promišljanje Demos Helsinki (Minkinen i sur., 2020.):

'Moglo bi se reći da nakon ove krize još manje znamo što nam budućnost donosi. Budućnost sada ne izgleda kao predvidljiv nastavak prošlosti; više ne znamo što je vjerojatno i što je sve moguće.'

➔ Članak možete pronaći na internetu: [earlychildhoodmatters.online/2019-21](https://www.earlychildhoodmatters.online/2019-21)

LITERATURA

Capita (2019., online): *A relational revolution: rebuilding the good society*. Capita Social. Dostupno na: <https://www.capitasocial.org/capita-ideas/2019/6/21/a-relationalrevolution-rebuilding-the-good-society> (pristupljeno u svibnju 2020.)

KnowledgeWorks Foundation and Capita (2019.): *Foundations for Flourishing Futures: A look ahead for young children and families*. Cincinnati OH/Greenville SC: KnowledgeWorks Foundation/Capita. Dostupno na: <https://knowledgeworks.org/wp-content/uploads/2019/10/flourishing-futures-childrenfamilies.pdf> (pristupljeno u svibnju 2020.)

Minkinen, M., Pouri, L. and Neuvonen, A. (2020.): *Foresight enables to prepare for crisis but also look beyond them*. Demos Helsinki. Dostupno na: <https://www.demoshelsinki.fi/en/2020/04/02/foresight-enables-to-preparefor-crisis-but-also-look-beyond-them/> (pristupljeno u svibnju 2020.)

Samans, R. and Nelson, J. (2020.): *Taking stakeholder capitalism from principle to practice*. World Economic Forum. Dostupno na: <https://www.weforum.org/agenda/2020/01/stakeholder-capitalism-principle-practicebetter-business> (pristupljeno u svibnju 2020.)